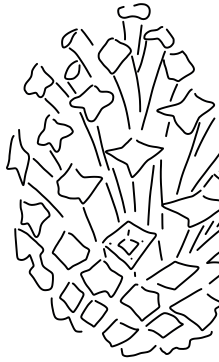

Leena Härkönen Minna Turunen

MEIDÄN METSÄ

Opas
puunistutustapahtuman
järjestäjälle

Sisällys

KUN YKSI TAIMI JOHTAA TOISEEN	3
ALUKSI	4
ISTUTUSTAPAHTUMAN SUUNNITTELU	5
Tapahtuman tavoitteet ja viesti	5
Tapahtuman kohderyhmä ja viestintä	5
Paikka ja ajankohta tapahtumalle	6
Tapahtuman ajankohta ja kesto	6
Tapahtuman ohjelma	7
Tapahtuman vastuuhenkilöt ja henkilöresurssit	7
Yleisimpiä lupia ja ilmoituksia koskien tapahtumia	7
ISTUTUKSEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	9
Kasvupaikat	9
Istutusajankohdat	9
Yleisimpien puulajien istutustiheydet ja taimivälit	10
Taimien säilytys ja käsittely istutuspaikalla	10
TAIMIEN ISTUTUS	11
Näin istutat pottiputkella	12
Maanmuokkauksen huomioiminen istutuksessa	12
MERKITSE PUUSI KARTALLE	13
ISTUTUSTAPAHTUMAN LOPETUS, PURKU JA JÄLKIMARKKINOINTI	14
TAIMIKON KASVUN VARMISTAMINEN	15
1–3 vuoden kuluttua	15
5 vuoden kuluttua	15
TARKISTUSLISTA JÄRJESTÄMISEN TUEKSI	16

Kun yksi taimi johtaa toiseen

Sinä aamuna heräsin mustarastaan haaveilevaan lauluun. Yön aikana vehreys oli ottanut askeleita – takapihan vuokot kukkivat, pensaiden silmut kurkistivat kevääseen.

Tänään pihani lounaisnurkka saisi uuden asukkaan – suojaisan pihlajan. Syksyllä se värittäisi hailakoita päiviä, keväällä kukkisi yltiöpäisesti. Sen varjoon vetäytyisin hellepäivinä. Nimesin sen kalevalaisessa hengessä Rauniksi. Illalla rekisteröisin sen virallisesti ENO-verkkokoulun puunistussovellukseen.

Terhakka taimi, lapio, kuokka, vettä. Työ sujui muutama hikipisaran siivittämänä. Nyt kelpasi juoda puunistutuskahvit!

Kahvitellessani tuomasin, kuinka mukavaa puuhaa puiden istutus onkaan. Voisin istuttaa enemmänkin ja pyytää naapurin kaveriksi. Toukokuun leppoisassa lämmössä ajatus lensi vauhdikkaasti – yhdestä naapurista tuli kaksi, siten kotikatuni, lähikoulu, päiväkotini, iäkkäiden palvelutalo...

Sinäkin aamuna olin varhain liikkeellä. Käydessäni postilaatikolla vakavaimmeinen punarinta komensi minua pysymään kaukana sen pesäpuuhista. Rauni-pihlaja oli kotiutunut mainiosti ja vartioi terhakkana pihannurkkaa.

Suuntasin kohti leikkipuiston ja lenkkipuiston välistä kaistaletta. Naapurin Erkki, Ville ja Sirpa tekivät jo taimi-inventaariota. Asukasyhdistyksen puheenjohtaja puuskutti pyörällään paikalle ja kauempana hypähteli esikoululaisten energinen joukko. Saisimme ikioman lähimetsikön. Iltapäivään mennessä olisimme istuttaneet 5 pihlajaa, 30 kuusta ja 40 koivua.

Merkitsin puut ENOn sovellukseen. Ne näkyvät kartalla niin Nepalilä koululuokille kuin Meksikon kylätoimikunnille. Kolmen vuoden päästä ne olisivat polven korkuisia, kymmenen kesän jälkeen kasvu kiihtyisi harppauksin. Ja koko ajan ne sitoisivat hiiltä, ilmaston hyväksi.

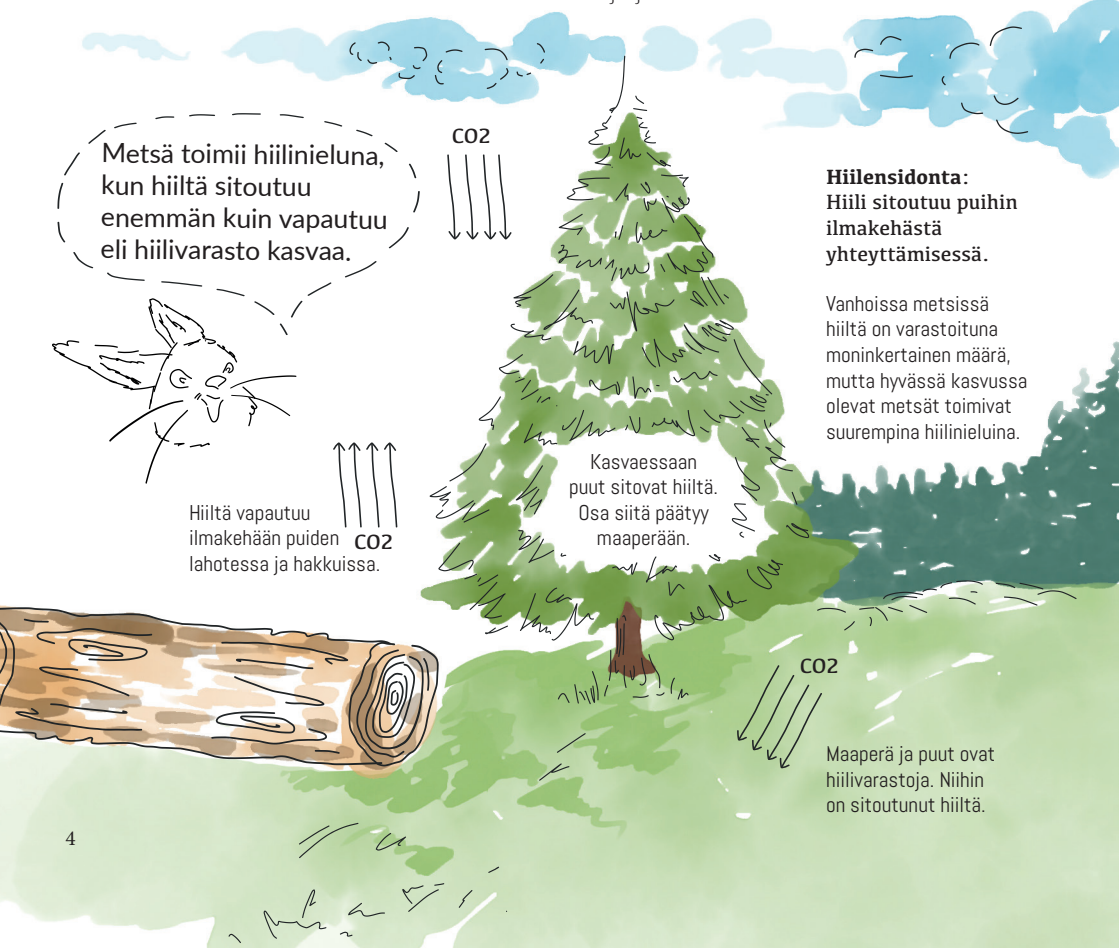
Vaipuessani uneen ajattelin kirjosiippoja ja leppälintuja, jotka saisivat jonain päivänä pesäpönttöjä metsikön suojaan. Ja tarmokkaita lapsia istutuspuuhissa. Rupattelua, toimintaa, iloa – yhdessä, lähellä ja kaukana.

ALUKSI

Ilmastonmuutos- ja sen hillitseminen ovat vahvasti esillä tällä hetkellä. Metsien voidaan sanoa olevan elinympäristömme hiilinielu, sillä yhteyttäessään ne torjuvat osaltaan ilmastonmuutosta sitomalla itseensä hiilidioksidia. Metsien hiilivarastoja voidaan kasvattaa istuttamalla puita metsittämiseen sopiville puuttomille alueille. Tämä ei tietenkään vielä riitä. Istutettuja taimia täytyy hoitaa vastuullisesti ja asianmukaisesti niin, että niillä on mahdollisuudet kasvaa ja järeytyä. Puiden istuttamisen voidaan katsoa olevan pitkän tähtäimen panostus tulevaisuuden ilmastonmuutoksen hillitsemisessä.

Vuonna 2004 aloitettiin puunistutus-tapahtumat, jotka ovat ENOn (Environment Online) vanhimpia tapahtumia. Niitä järjestetään ympäri maailmaa huomioiden paikalliset vuodenajat ja puulajit. Puunistus on konkreettinen toimi ympäristön hyväksi. Monilla toimijoilla ja kouluilla se toimii myös kampanjana ilmastonmuutosta vastaan. Päätapaukset pidetään yleensä toukokuussa YK:n luonnon monimuotoisuuden päivän (22.5.) ja syyskuussa kansainvälisen rauhanpäivän (21.9.) aikoihin.

Tämän oppaan avulla saat vinkkejä ja ohjeistusta oman puunistustapahtuman järjestämiseen.

Metsä toimii hiilinieluna, kun hiiltä sitoutuu enemmän kuin vapautuu eli hiilivarasto kasvaa.

CO₂

Hiilensidonta:
Hiili sitoutuu puihin ilmakehästä yhteyttämissä.

Vanhoissa metsissä hiiltä on varastoituna moninkertainen määrä, mutta hyvässä kasvussa olevat metsät toimivat suurempina hiilinieluinä.

Hiiltä vapautuu ilmakehään puiden lahotessa ja hakkuissa.

CO₂

Kasvaessaan puut sitovat hiiltä. Osa siitä päättyy maaperään.

CO₂

Maaperä ja puut ovat hiilivarastoja. Niihin on sitoutunut hiiltä.

ISTUTUSTAPAHTUMAN SUUNNITTELU

Tapahtuman tavoitteet ja viesti

Puunistutustapahtuman tavoitteena on kannustaa meitä kaikkia tekemään käytännön tekoja ilmaston hyväksi aktiivisesti ja ympäristötietoisesti. Tapahtuman avulla kohderyhmäläisiä kannustetaan huolehtimaan omasta elinympäristöstään ja tiedostamaan, että meistä jokainen voi vaikuttaa lähiympäristön tilaan. Lisäksi tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta ja yhdistää kaiken ikäisiä ihmisiä toimimaan yhdessä. Aktiivinen osallistuminen oman ympäristön hoitoon vahvistaa ajatusta siitä, että yhdessä tekemällä saamme aikaan muutoksia ilmaston hyväksi.

Tapahtuman kohderyhmä ja viestintä

Yksi tapahtuman järjestämisen tärkeimmistä suunnittelun vaiheista on miettiä tapahtuman kohderyhmä. Kohderyhmä vaikuttaa oleellisesti tapahtuman järjestämisen vaiheisiin esimerkiksi tiedottamiseen ja tapahtuman sisältöön. Puunistutustapahtuman kohderyhmiä voivat olla koululaisryhmät, kyläyhdistykset, työyhteisöt, harrasteporukat jne. Kohderyhmän valinnan jälkeen voidaan arvioida tapahtumaan osallistuvien määrää. Tapahtumaan kannattaa sopia ilmoittautuminen etukäteen, jolloin on helpompi miettiä tapahtumaan liittyviä järjestelyjä.

Tapahtumasta tiedottamiseen on hyvä löytää kohderyhmälle sopiva viestintäkanava, sellainen, jota tavoiteltava kohderyhmä seuraa aktiivisesti. Yhteisöillä voi olla omia sosiaalisen median viestintäsovelluksia tai muista viestinnän tapoja. Vies-

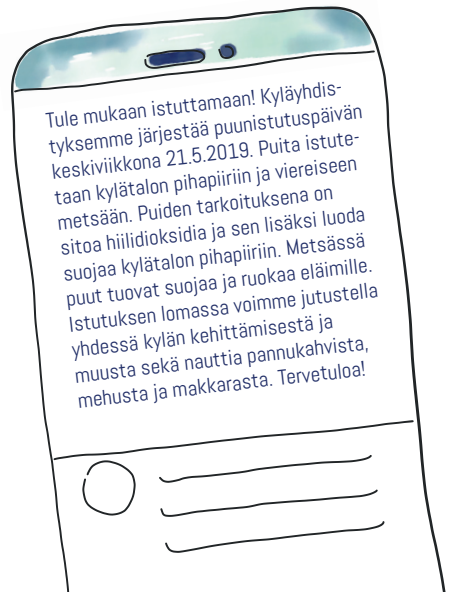
Suunnitteluvaihe on aikaa vievin osuus tapahtuman järjestämisessä. Suunnittelulle on hyvä varata riittävästi aikaa.

tinnän tulee olla kohderyhmää kiinnostavaa, innostavaa ja sopivaa. Voit sopia myös lehdistötiedotteesta paikallisen median kanssa tai pyytää julkaisemaan pienen jutun tapahtumaan liittyen sanomalehdessä. Voit käyttää seuraavaa, yksikertaista ajanamallia apunasi:

• 1–2 kuukautta ennen

Julkaise tapahtuma ja sen alustava ohjelma ja mahdollinen vetonaula. Somekanavat toimivat näissä hyvin. Avaa tapahtumaan ilmoittautuminen. Ilmoittautumisen ollessa avoinna, vahvasta osallistujille sen perille saapuminen. Lähetä mahdolliset erilliset kutsut.

• 1–2 viikkoa kutsun lähettämisen jälkeen

Muistuta niitä kutsuttuja, jotka eivät ole vahvistaneet ilmoittautumistaan tapahtumaan.

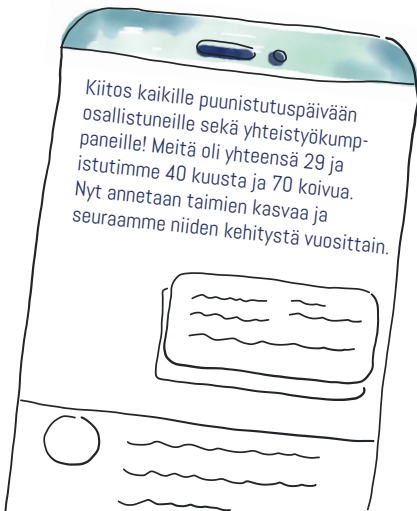
• Viikkoa ennen

Voit lähettää muistutusviestin osallistujille tapahtumasta esimerkiksi tekstiviestillä tai sähköpostitse.

• Tapahtuman jälkeen

Lähetä kiitos viesti osallistujille. Samalla voit tarjota mahdollisuutta palautteen antoon tapahtumasta.

Paikka ja ajankohta tapahtumalle

Olennaista puunistutustapahtuman suunnittelussa on löytää paikka istutus-tapahtuman järjestämiselle. Istutettavia alueita voi kysyä esimerkiksi kunnista, seurakunnista, Metsähallituksesta tai yksityismaan-omistajilta. Paikan valinnassa on mietittävä sen sijaintia, varsinkin jos valittavana on useampia vaihtoehtoja. Valintaa tehdessä on pohdittava paikan saavutettavuutta kohderyhmän kannalta. On hyvä miettiä millä kulkuvälineellä osallistujat saapuvat paikalle. Tapahtumapaikalle saapuminen tulee olla turvallista kaikille niin bussilla, autoilla tai vaikka polkupyörillä tuleville.

Tapahtumapaikan löydyttyä voi pohtia, olisiko hyvä laatia kartta sinne saapuville. Karttaan voi merkitä myös pysäköintipaikat ennakkoon. Tapahtumakarttaan on hyvä merkitä myös tarvittaessa ensiapupisteet sekä saniteetitilat. Kannattaa miettiä, tarvitaanko tapahtumapaikalle saapumiseen lisäopasteita. Pysäköintipaikkojen ohjaukseen tulee varata henkilöstöä, jos paikalle odotetaan tulevan ruuhkaa.

Tapahtumapaikkaan täytyy tutustua jo etukäteen ja selvittää puunistutuksen kannalta tärkeät asiat. Näitä ovat:

- istutusalan koko hehtaareina
 - tarvittavien taimien lukumäärä
 - kasvupaikkatyyppi on tärkeä tieto puulajin valinnassa
 - maanmuokkauksen tarpeellisuus ja / tai millainen muokkaus maapohjalle on jo tehty
 - ympäristön puusto voi vaikuttaa puun valintaan maisemaa miettiessä
 - taimilaatikoiden säilytyspaikat
 - istutusalan rajat nauhoitetaan kuitunauhalla.
- Muita tarkistettavia asioita ovat:
- kulkuyhteydet

- tiestön kunto varsinkin metsäautoteillä
- pysäköintimahdollisuudet kohderyhmä huomioiden.

Tapahtuman ajankohta ja kesto

Puunistutustapahtuman ajankohtaan vaikuttaa merkittävästi istutettavalle puulajille sopivat istutusajankohdat. Näistä löytyy tietoa myöhemmin tästä oppaasta. Tapahtuman järjestämisen aikaan vaikuttaa lisäksi kohderyhmän saavutettavuus. Mieti ajankohtaa, milloin osallistujia saataisiin mukaan mahdollisimman paljon. Kohderyhmä vaikuttaa myös tapahtuman keston. Koululaisille riittää lyhyempi ohjelma, kun taas aikuiset porukat voivat viihtyä puita istuttamassa vaikka päivänkin.

Tapahtuman ohjelma

Puunistutustapahtumassa tärkeintä on oppia istuttamaan puita ja ymmärtämään puiden kasvun merkitys ilmaston muutoksen hillitsemiseksi. Tapahtuma voi sisältää muutakin aiheeseen liittyvää ohjelmaa ja oheistoimintaa. Kohderyhmä tulee huomioida ohjelman suunnittelussa. Isommat koululaiset saattaisivat mielellään kuulla metsäsektorista työnantaja, innokkaat aikuiset voisivat ilahtua vaikka sienineuvonnasta. Kannattaa siis olla luova ja keksiä yhdessä mitä ihmeellisimpiä ideoita. Jokin niistä varmasti on juuri se, mikä on sopiva teidän tapahtumallenne.

Tapahtumapaikalla voi halutessaan järjestää ruokailua, kahvitusta tai vaikka makkaranpaistoa. Istuttajat voivat varautua vaikka omilla eväilläkin. Tämä täytyy huomioida heti suunnitteluvaiheen alussa. Päätäkää mitä tarjoillaan ja kuka siitä huolehtii. Huomioi tapahtuman kohderyhmä, osallistujamäärä sekä tarjoilun järjestäminen tapahtumapaikalla. Tärkeää on myös

huomioida erikoisruokavaliot. Tarjoilujen ajoitus tulee miettiä etukäteen. Muistatthan huolehtia maanomistajalta luvan nuotiolle ja tarkistaa vielä tapahtumapäivänä, että maastopaloaaraa ei ole. Nuotiopaikan läheisyyteen on varattava riittävästi vettä sammutusta varten.

Tapahtuman vastuuhenkilöt ja henkilöresurssit

Tapahtuman suunniteluista ja järjestelyistä vastaa työryhmä. Työryhmän johtoon tulee valita vastuuhenkilö, joka huolehtii, että kaikki sovitut asiat tulee tehtyä. Työtehtävät jaetaan muille työryhmäläisille. Tapahtuman koko vaikuttaa tarvittavaan talkoolaisten määrään. Tärkeintä on varmistaa, että tapahtumassa on riittävästi tekijöitä. Tapahtuman järjestäjien on

**Kiitos,
kun istutat puita!**
Kasvava puu lisää luonnon
monimuotoisuutta sekä
sitoo ilman hiilidioksidia.

hyvä erottua tapahtumapaikalla esimerkiksi huomioliivein. Ennen tapahtumaa on huolehdittava, että kaikki järjestämiseen osallistuvat tietävät tehtävänsä tapahtuman aikana. Tapahtumaan tulee varata riittävästi henkilöitä, jotka osaavat opastaa istutuksessa.

Tapahtuman aloitus ja lopetus kannattaa pitää selkeänä. Tästä voi huolehtia tapahtuman isäntä tai emäntä. Tapahtuman aikana hänen roolinsa on muutenkin merkittävä. Hän toivottaa kaikki tervetulleeksi ja kertoo tapahtuman tarkoituksesta ja tavoitteista. Hän myös tiedottaa tapahtuman kulusta, tarjoiluista ja paikan päällä muuten huomioitavista asioista. Kohderyhmä huomioiden voi metsityksen merkityksestä ja tarkoituksesta olla myös asiantuntija kertomassa. Tapahtuman lopussa on hyvä muistaa myös kiittää kaikkia osallistujia. Oppaan ohkeen on myös valmistettu lisämateriaalia, josta löytyy kiitos-kortti, jonka voi jakaa kaikille osallistujille tapahtuman jälkeen.

Yleisimpiä lupia ja ilmoituksia koskien tapahtumia

Erilaisten ilmoitus- ja lupaasioiden suhteen on oltava ajan tasalla. Suomessa tapahtumanjärjestäjän pitää hakea useaan asiaan erillistä lupaa. Usein hakemukset ja dokumentit saa digitaalisina ja niiden laatimisesta on selkeät ohjeet. Parhaiten luvista saa tietoa kaupunkien ja poliisin internetsivustoilta. Yleisenä sääntönä voidaan pitää sitä, että jonkinlainen lupa on aina haettava, jos järjestettävä tapahtuma on avoin kaikille, se järjestetään julkisessa paikassa, toiminnasta aiheutuu meteliä, ammutaan iletulitteita, tarjotaan ruokaa ja juomaa, suoritetaan arvontoja tai jaetaan palkintoja. Lupahakemusten käsittelyyn on syytä varata ainakin viikosta muutamaa kuukauteen riippuen siitä, millainen lupa

on kyseessä.

Tapahtumaa järjestettäessä voi tarvita erilaisia lupia, sen suuruudesta ja luonteesta riippuen. Alla on yleisimpiä tapahtumiin liittyviä lupia. Niistä joitain voitte tarvita teidän järjestämässä tapahtumassa:

- maankäyttölupa
- ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä poliisille
- ilmoitus elintarvikkeiden valmistamisesta, tarjoamisesta ja myynnistä
- tilapäinen anniskelulupa
- ilmoitus yleisötilaisuudesta, johon odotetaan yli 500 osallistujaa
- meluilmoitus
- musiikin esityslupa Teostolta
- ilmoitus iletulitteista, avotulesta, tervapadoista jne.
- ilmoitus julkisesta kokoontumisesta
- arpajaislupa
- turvallisuussuunnitelma pelastuslaitoksen kanssa.

ISTUTUKSEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Kasvupaikat

Puulaji valitaan kasvupaikan mukaan. Istuta ainoastaan paikallisia ja alueelle sopivia puulajeja. Puuntaimia saa paikallisilta taimitarhoilta. Taimista aiheutuvista kustannuksista kannattaa sopia maanomistajan kanssa.

- Mänty: karut ja tuoreet kankaat, turvemaat ja rämeet. Tarvitsee paljon valoa kasvaakseen.
- Kuusi: tuoreet kangasmetsät, lehtomaiset metsät, lehdot ja korvet.
- Sietää verrattain hyvin varjoa ja kasvaa myös muiden puiden alla.
- Rauduskoivu: lehdot, lehtomaiset ja tuoreet kankaat.
- Hieskoivu: kuivat ja märät paikat metsissä, soilla, rannoilla, hylätyillä pelloilla ja pientareilla. Sietää varjostusta.

Koivu ja haapa:

Lepotilaisina ja lehdettöminä heti roudan sulamisen jälkeen. Pieniä ja lehdellisiä taimia voidaan istuttaa kesäkuun puolivälistä elokuun puoliväliin.

Mäntyä on

mahdollista istuttaa keväällä niin kauan kuin ei ole vaaraa uuden latvakasvaimen katkeamisesta.

Kuusen istu-

tuksen paras ajankohta on toukokuusta kesäkuuhun riippuen kasvupaikan maalajista.

Siperianlehti- kuusen taimet

kannattaa istuttaa keväällä.

Astiataimina

kasvatettuja erikoispuulajeja voi istuttaa läpi kesän. Taimien riittävästä kastelusta tulee huolehtia tarvittaessa.

- Haapa: valoisa kuivat ja tuoreet kangasmetsät, lehdot, rehevät korvet, kulo- ja hakkuualueet, kalliot, metsän- ja pellonlaiteet.
- Lehtikuusi: tuoreet ja runsasravinteiset metsät. Vaatii valoa.
- Erikoispuulajit: kasvupaikkavaatmuksista löytyy tietoa internetistä ja taimien myyjältä.

Istutusajankohdat

Puulaji, taimityyppi ja maalaji vaikuttavat istutusajankohtaan. Tärkeintä on kuitenkin muistaa, että taimia istutetaan keväällä vasta, kun routa on sulanut ja maan lämpötila 10 cm syvyydessä on vähintään +8 °C. Tarkemmat istutusajankohdat puulajeittain voit tarkistaa asiantuntijalta tai internetistä www.metsanhoitosuosittukset.fi.

Yleisimpien puulajien istutustiheydet ja taimivälit

- Mänty 2 000 kpl ± 200 kpl / hehtaari
 - Kuusi 1 800 kpl ± 200 kpl / hehtaari
 - Rauduskoivu 1 600 kpl / hehtaari
 - Lehtikuusi 1 300 kpl / hehtaari
 - Haapa 1400 kpl ± 200 kpl / hehtaari
- Istuta vähintään 1 m ja korkeintaan 3,5 m päähän edellisestä taimesta.

Taimien säilytys ja käsittely istutuspaikalla

- Hyvä varastointipaikka taimille on varjossa, jossa on mahdollisuus taimien kastelulle.
- Maan ja taimilaatikoiden väliin ei tule jättää ilmarakoa taimien kuivumisen estämiseksi.
- Tarkista taimien kunto. Taimien tulee olla terveitä ja elinvoimaisia.
- Taimilaatikoiden kädensija-aukot painetaan auki, että taimet tuulettuvat.
- Pakkasvarastoidut taimet istutetaan, kun taimipaakut ovat sulaneet.
- Huolehdi taimien kosteudesta ja kastele niitä tarvittaessa.
- Sopivan kosteasta turvepaakusta tihkuu vettä sitä puristettaessa.

TAIMIEN ISTUTUS

Taimien istuttamisessa tarvittavia välineitä ovat pottiputki ja taimivakka sekä tarvittaessa mittakeppi istutustiheyden mittaamiseen. Pottiputkia ja taimivakkoja voit kysyä lainaan metsäalan oppilaitoksista, kunnilta, metsänhoitoyhdistyksistä ja tietenkin ENO:lta. Usein taimet on käsitelty tuholaisten torjunta-aineilla, joten istuttaessa on aina käytettävä nitrilikäsitteitä.

Taimien istutustiheys ja -syvyys tulee tarkistaa säännöllisesti varsinkin silloin, **jos maata ei ole muokattu**, eivätkä istutuspaikat selkeät. Istutustiheys tarkistetaan ympyräkoealoilla. Ympyräkoeala tarkoittaa tietyn mittaisen kepin pyörähdysalan sisään jäävää aluetta. Maan ollessa muokattu, istutus tapahtuu muokkausjälkeen,

laikkuun tai mättääseen. Tärkeintä on huolehtia riittävästi istutussyvyydestä ja maan tiivistämisestä taimen ympärillä.

Tapahtumassa on helpoin istuttaa puita pienissä ryhmissä. Ryhmää voi olla ohjaamassa oma henkilö tai istuttajat perehdytetään hyvin. Vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että taimet tulevat istutetuksi huolellisesti ja oikein. Hän varmistaa myös, onko istutustiheys riittävä. Istutustiheyden mittaamiseen voi myös osallistua halukkaat istuttajat. Alla olevaa ohjetta voit käyttää, jos istutusalasasi vaatii tiheyden tarkistamista.

Ympyräkoealan sisällä olevien taimien määrä	Kepin pituus 2,52 m	Kepin pituus 3,99 m
kpl	taimia / ha	taimia / ha
3	1 500	600
4	2 000	800
5	2 500	1 000
6	3 000	1 200
7	3 500	1 400
8	4 000	1 600
9		1 800
10		2 000
11		2 200
12		2 400

Näin istutat pottiputkella

- Valitse pottiputki taimipaakun koon mukaan.
- Paina pottiputki maahan halutulle istutuspaikalle (muokattu kohta, maanpinta paljastettu).
- Polkaise alaosan vipua, jolloin putken leuat aukeavat.
- Pudota taimi putken sisään.
- Taimi putoaa leukojen tekemään kuoppaan.
- Vedä putki kahvojen avulla maasta ylös.
- Tiivistä maa taimen ympäriltä kengällä kevyesti polkemalla.
- Suorista taimi tarvittaessa käsin.

Maanmuokkauksen huomioiminen istutuksessa

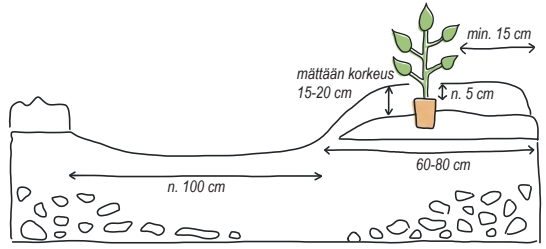
Uudistettavilla metsäaloilla tehdään yleensä maanmuokkaus, jolla parannetaan maan ravinne- lämpö- ja vesiolosuhteita. Suotuisimmat olosuhteet parantavat siementen itämistä sekä taimien elossa säilymistä ja kasvua ensimmäisten vuosien aikana. Muokatussa maassa paljastuu kivennäismaata, jossa kilpaileva kasvillisuus ei menesty, ja siten taimi saa enemmän tilaa kasvuun kasvunsa alussa. Taimien tuholainen, tukkimiehentäi, ei myöskään viihdy kivennäismaalla. Taimi saa suojaa ympärillään olevasta kivennäismaa-alueesta. Maanmuokkaus helpottaa myös istutustyötä. Kun maanmuokkauksessa on tehty tarvittava määrä istutuspaikkoja, istuttajan istutustiheyden tarkkailu helpottuu. Yleisimmät maanmuokkaukset ovat äestys, laikutus ja mätästys. Maanmuokkautapa vaikuttaa taimien istuttamiseen.

Mätästys

Pintamaa on käännetty siten, että kivennäismaan alla humusta:

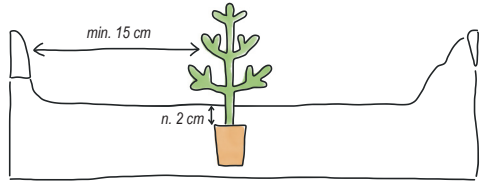
- taimi istutetaan mättään keskelle
- istutusyvyyvyys vähintään 5 cm, taimipaakun tulee yltää humukseen ja puolet taimesta on oltava maanpinnan yläpuolella
- yhteen mättääseen yksi taimi.

Laikutus

Pintamaa on poistettu ja kivennäismaa paljastettu:

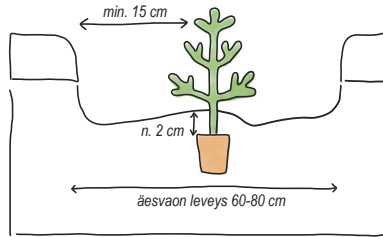
- taimi istutetaan vähintään 15 cm etäisyydelle reunasta
- istutusyvyyvyys 2-3 cm
- yhteen laikkuun yksi taimi.

Äestys

Pintamaa on poistettu 60-80 cm leveydeltä vakoina. Sopiva vakojen välin on noin 2 m:

- vähintään 15 cm etäisyydelle äestys-vaon reunasta
- istutusyvyyvyys 2-3 cm
- taimien välinen etäisyyteen äestysvaossa vaikuttaa äestysvakojen etäisyys ja taimien tavoitתיheys.

MERKITSE PUUSI KARTALLE

Merkitse puut sovellukseen kun olet vielä istuttamassa, että sovellus kirjaa paikan oikein. ENO seuraa puiden istuttamista mobiilisovelluksella, joka hyödyntää GPS-tietoa. Sovellukseen ilmoitetaan puun tieteellinen nimi ja siitä otetaan kuva. Sovellus merkitsee puun kartalle GPS-tietojen perusteella. Ohjeet ja linkki sovellukseen löytyvät ENOn sivuilta

www.enoprogramme.org/suomeksi.

Sovelluksesta voit myös katsoa mihin muualle ja minkälaisia puita on istutettu eri maissa.

ISTUTUSTAPAHTUMAN LOPETUS, PURKU JA JÄLKIMARKKINOINTI

Tapahtumapaikka ja ympäristö pidetään siistinä koko tapahtuman ajan. Tapahtumapaikalle tulee järjestää selkeät keräyspisteet esimerkiksi tyhjille taimilaatikoille ja käytetyille käsiineille. Tapahtumaan osallistujat ohjeistetaan, kuinka he voivat lajitella itse syntyneet jätteet. Pienemmässäkin tapahtumassa tulee huolehtia jätteiden lajittelusta. Se on merkittävä asia ilmastomyönteisyyden edistämiseksi. Jätteet tulee huolehtia pois tapahtumapaikalta

välittömästi tapahtuman jälkeen oikeisiin keräyspisteisiin.

Tapahtumasta kerätään palautetta halutessaan suullisesti tai kirjallisesti ja kootaan siitä yhteenveto. Sosiaalista mediaa voi hyödyntää jälkimarkkinoinnissa. Muista kiittää mahdollisesti tapahtumassa olleita esiintyjä sekä tapahtuman järjestämiseen osallistunutta henkilöstä ja talkoolaisia.

Voit myös tulostaa ja jakaa kaikille tapahtumaan osallistuneille lisämateriaaleita löytyvän kiitoskortin.

**Kiitos,
kun istutat puita!
Kasvava puu lisää luonnon
monimuotoisuutta sekä
sitoo ilman hiilidioksidia.**

TAIMIKON KASVUN VARMISTAMINEN

Metsän istuttamisen onnistumista on seurattava aktiivisesti istutuksen jälkeenkin. Istutustaimikon kasvua on hyvä käydä seuraamassa vähintään kerran vuodessa ensimmäisten 2–3 vuoden ajan. 3–4 viikon jälkeen istutuksesta voi käydä tarkistamassa istutuksen laadun. Silloin voi jo nähdä, ovatko istutetut taimet olleet hyvänlaatuisia. Pintakasvillisuuden kasvu varsinkin uudisaloilla on nopeaa, joten on hyvä seurata, että taimien päälle ei kasva heinää.

Jos tapahtumalla on oma viestintäkannava esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, myös näistä tehdyistä toimenpiteistä kannattaa viestiä kuvien kanssa asiasta kiinnostuneille.

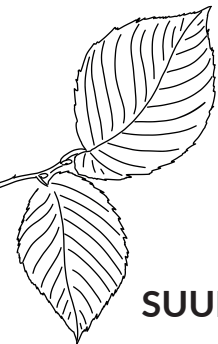
1–3 vuoden kuluttua

- Tarkistetaan, että kaikki taimet ovat lähteneet kasvuun.
- Istutetaan kasvuun lähtemättömien taimien tilalle tarvittaessa uudet taimet.
- Täydennysistutetaan alue tarvittaessa, jos istutustiheys ei täyty.
- Tarkistetaan kasvien ympärillä kasvavien heinien tilanne.
- Tallataan tai niitetään taimien kasvua haittaavat heinät.

5 vuoden kuluttua

- Tehdään taimikon varhaisperkaus.
- Poistetaan taimien kasvua haittaava vesakko, kuten lehtipuut, jotka kasvavat istutettujen taimien päälle.
- Näin varmistetaan, että kasvatettavilla taimilla on tarpeeksi tilaa kasvulle.

TARKISTUSLISTA JÄRJESTÄMISEN TUEKSI

SUUNNITTELU

- Kohderyhmä
- Vastuuhenkilöt
- Henkilöresurssit, tarvitaanko talkoolaisia
- Tehtävien määrittely
- Tapahtumapäivä ja -paikka
- Budjetti
- Tapahtuman aikataulutus
- Istutuspaikka
- Maanomistajan lupa
- Istutettava puulaji
- Taimien hankinta
- Ohjelma
- Viestintäkanava(t)
- Tarjoilu
- Jätehuolto
- Mahdolliset näytteilleasettajat

ENNEN TAPAHTUMAA

- Pottiputket
- Taimivakat

Hanskat

Taimet

Mittakepit

Lapio yksittäisten puiden istutuksessa

Opasteet

Työntekijöiden perehdytys

Ensiaputarvikkeet

Kiitoskortit ja muu haluttu oheismateriaali

Tarjottavat

VALMISTAUTUMINEN

Tapahtumapaikan tarkistaminen

Maanmuokkauksen varmistaminen

Taimien säilytys

Pysäköinti

Yhteydet paikalle

Kuljetukset

Kartta tapahtumapaikasta

Infoviesti osallistujille lähellä tapahtumaa

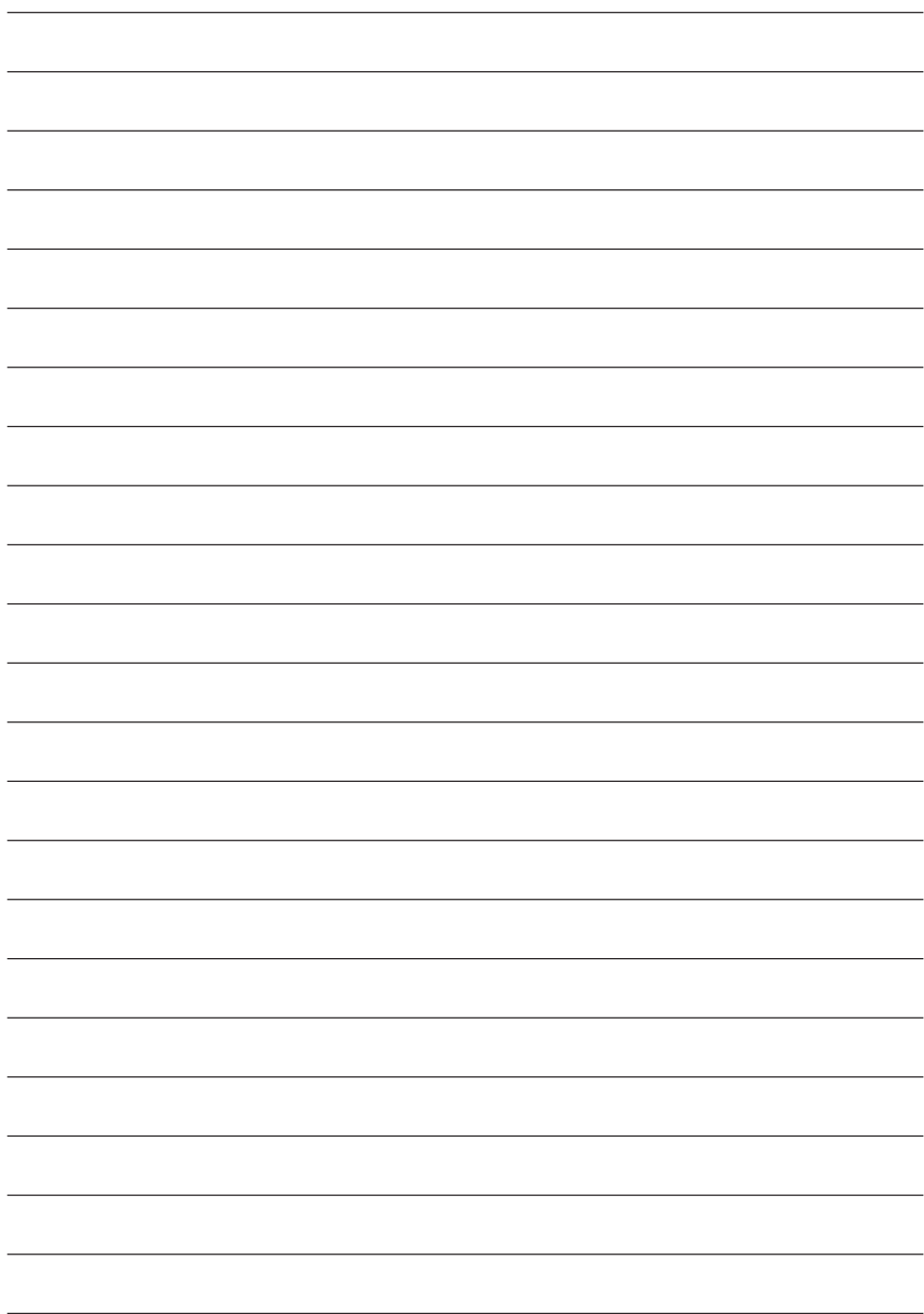
TAPAHTUMAN PURKUVAIHE

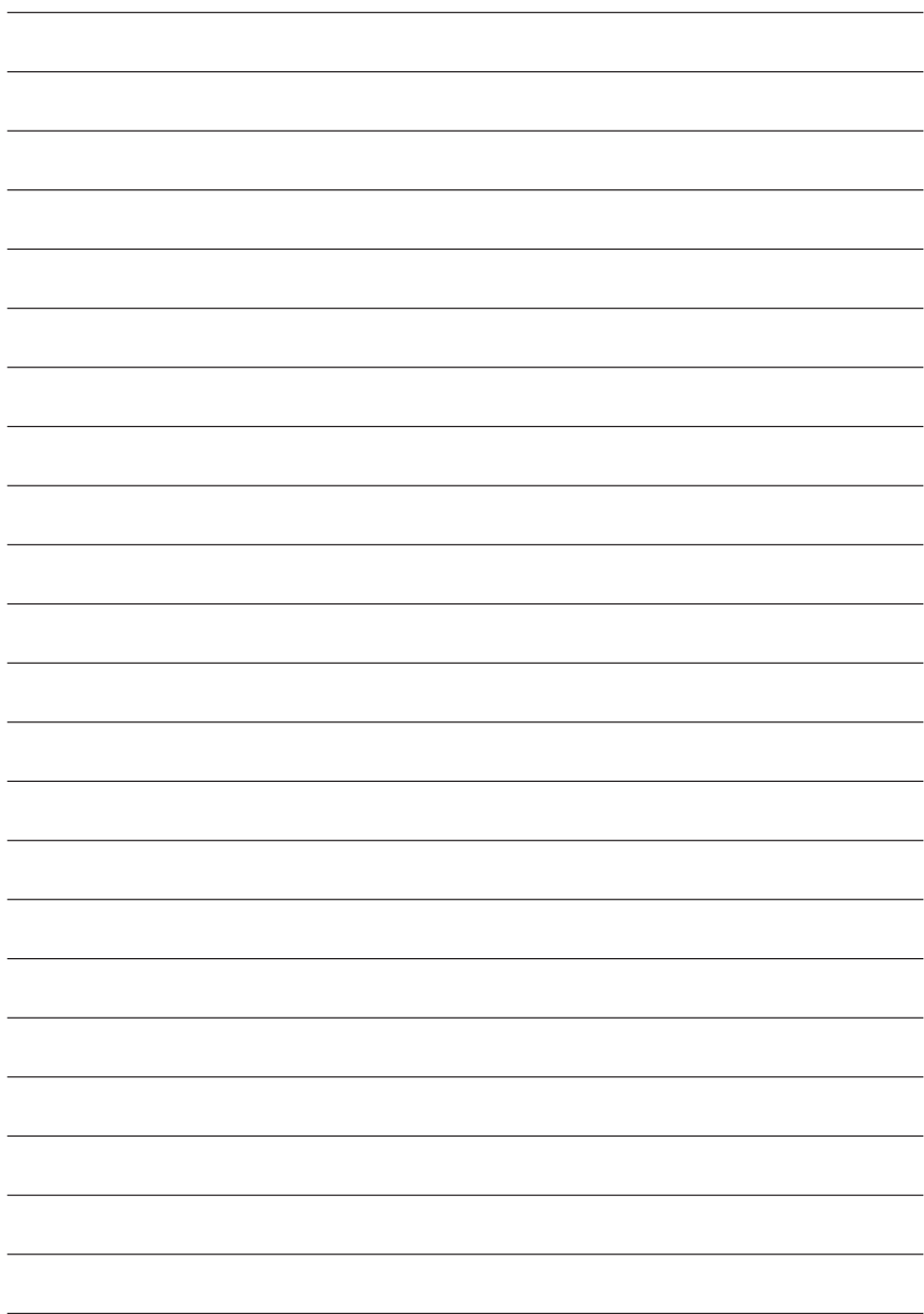
Tapahtumapaikan raivaus ja siivous

Jätteiden toimitus oikeisiin keräyspisteisiin

Loppukeskustelut vastuuhenkilöiden
ja työntekijöiden kanssa

Palautteen keräys

MEIDÄN METSÄ

Opas puunistutustapahtuman järjestäjälle

Julkaisija:

ENO Schoolnet ry
Kauppakatu 25C
80100 Joensuu

www.enoprogramme.org

Tekijät:

Leena Härkönen ja Minna Turunen

Kuvitus ja taitto:

Angelina Luzhina, Grafilinka

Kun yksi taimi johtaa toiseen -tarina:

Anu Ruusila

Tulosta opas osoitteessa

www.enoprogramme.org

Opas tehtiin opinnäytetyönä
Karelia-ammattikorkeakoulun
metsätalouden koulutuksessa.

2020

